

Europaudvalget

OFFENTLIGT REFERAT

AF 14. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: 17. januar 2014

Tidspunkt: Kl. 10.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Jeppe Bruus (S), Camilla Hersom (RV), Nikolaj Villumsen (EL), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF) og Per Stig Møller (KF) og Pernille Vigsø Bagge (SF, indskiftet).

Desuden deltog: Handels- og europaminister Nick Hækkerup, udenrigsminister Holger K. Nielsen og minister for sundhed og forebyggelse Astrid Krag.

Punkt 1. Mundtlig handelspolitisk orientering ved handels- og europaministeren

Formanden bød ministeren velkommen til den første mundtlige redegørelse om EU's handelspolitik, som erstatter den hidtidige årlige skriftlige redegørelse.

Handels- og europaministeren: Først og fremmest vil jeg ønske udvalgets medlemmer godt nytår. Overgangen til en mundtlig redegørelse falder i fin forlængelse af vores regelmæssige dialog om de væsentligste sager på EU's handelspolitiske dagsorden. Det giver os en mulighed for ikke blot at gøre status over de væsentligste sager fra året, der gik, men også at få en dialog om det år, vi netop har taget hul på. Jeg ser frem til at høre jeres synspunkter.

Udgangspunktet er, at hver fjerde arbejdsplads i Danmark er afhængig af, at vi kan sælge vores varer til udlandet. Eksporten svarer til halvdelen af landets samlede økonomi. I modsætning til store lande kan vi slet ikke klare os med kun at sælge til hinanden. Vi er afhængige af, at udlandet køber vores varer og tjenesteydelser. Eksporten er selve grundlaget for, at vi kan finansiere det trygge og mulighedsskabende velfærdssamfund, danskerne sætter så meget pris på. Det er i udlandet, vi skal tjene vores penge. At tro, at vi skal leve af at sælge til hinanden, er som at tro, at Mærsk skal leve af at sejle containere fra Korsør til Århus. Mærsk lever af at sejle containere kloden rundt igen og igen og igen. Når vi taler om eksport, taler vi altså ikke om en hyggelig niche, som nogle særligt interesserede er optaget af. Vi taler om hverdagen for familien Danmark. En almindelig dansker, der går på arbejde og betaler sin skat, er med stor sandsynlighed beskæftiget med – eller har familie, der er beskæftiget med – at lave varer eller ydelser, som bliver købt af forbrugere på den anden side af kloden. Familien går til lægen, når de har brug for det, døtrene går på gymnasiet, uden at han skal have penge op af lommen, og både han og konen kan regne med en alderdom i nogenlunde økonomisk tryghed. Arbejdet, velstanden og den fælles velfærd – kort sagt trygheden – udspringer af, at vi har virksomheder, som er i stand til at eksportere. Handelspolitik handler ikke kun om told og teknik, men først og fremmest om arbejdspladser, velstand og det samfund, vi ønsker at bygge op til vores børn og børnebørn. Og eksporten bliver kun vigtigere. Derfor skal vi

hele tiden gøre os umage og arbejde benhårdt, så vi ligger godt i konkurrencen på det globale marked. Det drejer sig om at gøre brug af alle de værktøjer, vi har i værktøjskassen. I sparetider er vi nødt til at få mest muligt ud af pengene. Handelspolitikken og mere frihandel koster ikke alverden, og det skal vi udnytte fuldt ud. Det er derfor også kun naturligt, at handelspolitikken indgår som et særskilt element i EU's vækst- og jobpagt. Det gør den ikke mindst på grund af en aktiv dansk indsats under EU-formandskabet tilbage i 2012. En aktiv handelspolitik er en afgørende forudsætning for vækst og fremtidssikring til fordel for beskæftigelsen og danske arbejdspladser. Det gælder især for Danmark som en lille og åben økonomi.

Det er i den sammenhæng vigtigt, at vi tager pejling af, hvilken udvikling vi ser i handelspolitikken. For det første er vi fortsat vidne til et skift i de globale vækstmønstre. Alle forudsigelser peger på, at 90 pct. af den økonomiske vækst fra 2015 vil finde sted uden for EU. En aktiv handelspolitik, hvor vi bliver bedre til at koble os på væksten på fjerntmarkerne, er derfor helt central. For det andet ser vi en tendens til øget protektionisme i den internationale handel. Jeg tror, det er en naturlig reaktion i en finansiell og økonomisk krise, at landene vogter lidt over sig selv. Derfor er det vigtigt, at vi fra EU's side fortsat bidrager bedst muligt til at sikre, at de internationale spilleregler for handel overholdes. Det må ikke blive normen, at man tænker kortsigtet og skærmer sig af til skade for alle på længere sigt. Endelig er der for det tredje et nybrud i de internationale samarbejds mønstre. Vi har lige – og langt om længe – set et glædeligt gennembrud i de multilaterale forhandlinger i WTO. Parallelt med det indgår mange lande bilaterale frihandelsaftaler, og det gælder også EU. Vi skal fortsat sikre, at de bilaterale og multilaterale spor i handelspolitikken hænger sammen og understøtter hinanden.

Som reaktion på disse tendenser besluttede regeringen i 2013 at udarbejde en ny handelspolitisk strategi. Den handelspolitiske strategi er først og fremmest regeringens bud på, hvordan Danmarks position i den fremtidige globale økonomi sikres. Den udstikker pejlemærker for, hvordan handelspolitikken skal arbejde til gavn for vækst, arbejdspladser og danske forbrugere, samtidig med at Danmark arbejder for global og retfærdig frihandel med særligt fokus på de mindst udviklede landes stilling i den globale økonomi. Strategien konkluderer bl.a., at WTO skal fastholdes som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme. Samtidig ligger der i strategien en klar opprioritering af regeringens engagement i EU's bilaterale frihandelsforhandlinger, som ventes at levere hovedparten af handelsliberaliseringen i overskuelig fremtid til fordel for vækst og beskæftigelse. Endelig styrkes den virksomhedsspecifikke indsats i handelspolitikken.

Det var udgangspunktet. Jeg vil nu vende mig til den egentlige orientering om de store sager på den handelspolitiske dagsorden i 2013. Det er alle sager, som må forventes at præge dagsordenen i 2014. Jeg vil starte med det multilaterale spor. I mange år – og særlig siden 2008 – har der bredt sig en lettere opgivende stemning i forhold til, om det overhovedet var muligt at puste liv i forhandlingerne om en global frihandelsaftale. Den såkaldte Dohaudviklingsrunde i WTO syntes fastlåst. Det var derfor banebrydende, at det efter svære forhandlinger lykkedes at indgå en aftale mellem alle 159 lande på WTO's niende ministerkonference på Bali i december.

EU spillede med aktiv dansk opbakning en konstruktiv rolle igennem hele forhandlingsforløbet. På de få områder, hvor EU-medlemslande flagede vanskeligheder, arbejdede Kommissionen rettidigt og effektivt på at finde kompromiser. Det er som bekendt en dansk prioritet, at Doharunden tager udgangspunkt i en udviklingsdagsorden. Derfor har vi fra regeringens side arbejdet målrettet for, at aftalen på Bali blev relevant for de mindst udviklede lande. Konkret har vi stillet en dansk ambassadør til rådighed for WTO. Han har fungeret som koordinator for de mindst udviklede lande og har haft en vigtig rolle med at sammentømre deres forhandlingsposition. Gennembruddet på Bali var på mange måder nødvendigt, hvis det multilaterale forhandlingsspor og WTO skal være en del af den fremtidige globale værktøjskasse. Hvis det ikke var lykkedes på Bali, havde det set sort ud for WTO. Aftalen er den første multilaterale aftale i WTO's historie siden 1995. Bali-aftalen er ikke bare vigtig for WTO som sådan. Den er også i sig selv en god aftale.

Hvad handelslettelser angår, forpligter aftalen medlemslandene til at effektivisere procedurer i forbindelse med import og eksport. Det har ifølge OECD et meget stort potentiale. Handelsomkostningerne kan sænkes med op til 10 pct. i udviklede lande og med op til 15 pct. i udviklingslande. Udviklingsdelen omfatter bl.a. told- og kvotefri markedsadgang og lempeligere oprindelsesregler. Det er alle elementer, som styrker udviklingslandenes privilegerede markedsadgang. Landbrug blev aftalens sidste store udestående. Men der blev til sidst opnået enighed om et midlertidigt kompromis mellem USA og Indien om eksisterende fødevarerikkerhedsprogrammer, så de ikke kan indbringes for WTO's tvistbilæggelse og dermed blive genstand for konflikt. Baliaftalen udgør ca. 25 pct. af potentialet for den samlede Dohadagsorden. Baliaftalen skaber derfor også fornyet tillid til WTO som globalt forum for frihandelsforhandlinger. Det kan forhåbentligt også sætte skub i forhandlingerne om resten af Dohaudviklingsrunden. I første omgang skal der nu laves et arbejdsprogram for implementering af aftalen og de videre forhandlinger af Doharunden. Fra dansk side vil vi via EU arbejde for, at EU også her indtager en konstruktiv rolle. Vi skal udnytte den nye energi, ligesom vi vil arbejde for resultater i forhandlingerne af de øvrige dele af Dohaudviklingsrunden, som også er fordelagtige for de mindst udviklede lande. Baliaftalen giver os i det hele taget mulighed for at se på WTO med nye øjne. Det indebærer bl.a. en mulighed for at sætte grøn handelsliberalisering på dagsordenen, som ikke forelå, da hele forhandlingssporet i WTO var fastfrosset.

Danmark har i 2013 videreført indsatsen for at fremme grøn handelsliberalisering. Grøn handelsliberalisering betyder, at vi arbejder på at fjerne told- og handelshindringer på grønne produkter. Det er en positiv dagsorden. Mere handel med grønne teknologier er til gavn for klimaet og miljøet og kan samtidig skabe vækst og arbejdspladser, ikke mindst i Danmark, hvor vi har gode kompetencer på området. Det er vigtigt, at emnet kommer på dagsordenen for EU og WTO's fremtidige arbejde. På Bali var jeg derfor vært for et møde med kollegaer fra de EU-lande, som også er interesseret i grøn handel. Der var i alt 10 lande fra både Nord- og Sydeuropa, som delte de danske ønsker om at sætte ambitiøse mål. Vi enedes om at opfordre det græske EU-formandskab til at gøre emnet til en EU-prioritet. Vi er i øjeblikket fra dansk side i dialog med det græske EU-formandskab om at sætte emnet på dagsordenen ved det uformelle rådsmøde i Athen i februar.

Der blev også sideløbende med Balikonferencen vedtaget EU-rådskonklusioner om grøn handelsliberalisering. De nævner eksplicit, at EU skal arbejde for liberalisering af grønne varer og tjenesteydelser i processen efter Bali. Det er et stort skridt og giver håb om, at EU vil prioritere grøn handel i tiden, der kommer. Det er vigtigt, at en aftale om grøn handel bliver forankret i en bredere kreds af lande, så den kan få global gennemslagskraft. Derfor er Kommissionen ved at forhandle med en række toneangivende lande som f.eks. USA og Japan om en indsats for grøn handel. Håbet er at kunne få Kina med om bord i en aftale; det kan virkelig komme til at betyde noget. Det optimale ville være at forankre en aftale i WTO og sørge for, at den bliver så bredt funderet som muligt. Det langstrakte forhandlingsforløb i Doharunden viser dog, at det er utrolig vanskeligt. Derfor er en mulighed at lave en såkaldt plurilateral aftale indenfor WTO's rammer. Det betyder i praksis, at de lande, der vil være med, laver en indbyrdes aftale. De forpligter sig på at fjerne told og handelshindringer på en række grønne produkter.

Hvis vi vender os mod det bilaterale spor, har 2013 også budt på en række væsentlige nye skridt. Her tænker jeg ikke mindst på EU's og USA's beslutning om at indlede frihandelsforhandlinger. Frihandelsforhandlingerne med USA blev indledt i juli sidste år. Der har nu været afholdt i alt tre forhandlingsrunder. Den seneste blev afholdt i Washington i december umiddelbart før jul. Vi er stadig i den indledende fase, og vi er ikke kommet til forhandlinger om egentlig tekst endnu. De første tre runder har primært drejet sig om at nå til en fælles forståelse af de overordnede rammer for forhandlingerne. Det vil sige en afklaring af, hvad forhandlingerne skal omfatte, hvordan en aftale skal bygges op, og hvordan vi sikrer et godt samarbejde om bl.a. regulering. Det er forventningen, at Kommissionen og det amerikanske forhandlingsteam vil gøre status over de foreløbige forhandlinger i februar. Herefter kommer vi ind i mere tekstnære forhandlinger, hvor der er lagt op til i alt fem forhandlingsrunder i løbet af 2014.

Som jeg har understreget det før, er det svært at overvurdere de bredere politiske og økonomiske perspektiver i en ambitiøs frihandelsaftale mellem EU og USA. Vi vil derfor fra regeringens side fortsat følge forhandlingerne meget tæt. Det gælder først og fremmest internt i EU-kredsen, men også direkte i forhold til vores amerikanske partnere. Jeg vil bl.a. drøfte frihandelsforhandlingerne i forbindelse med mit besøg i USA her i begyndelsen af februar. Indtil videre har den offentlige debat herhjemme primært fokuseret på frygten for mulige negative konsekvenser af en frihandelsaftale. Det gælder ikke mindst investeringsområdet, brugen af tvistbilæggelse og konsekvenserne af et øget reguleringsmæssigt samarbejde. Jeg har bl.a. besvaret en række spørgsmål fra udvalget om de emner. Og det er selvfølgelig vigtigt, at vi tager den slags diskussioner både her i udvalget og i andre sammenhænge for at imødekomme de bekymringer, der måtte være. Jeg har derfor også så sent som i sidste uge haft et møde om forhandlingerne med USA med en bred kreds af organisationer og ngo'er i den såkaldte Beach Club-kreds for at sikre en bred involvering af alle parter. Jeg har taget initiativ til, at vi fortsætter den møderække og dialog i den kommende tid, så der bliver mulighed for at drøfte mere specifikke aspekter af forhandlingerne.

Når det er sagt, er det mig magtpåliggende, at vi kommer videre og får øjnene op for det, som forhandlingerne med USA i bund og grund drejer sig om – nemlig vækst og beskæftigelse til fordel for dansk økonomi og danske lønmodtagere. Som jeg nævnte i min indledning, er det helt centralt, at vi gør vores yderste for at sikre, at handelspolitikken bliver brugt aktivt til at fremme langsigtet vækst og beskæftigelse. Vi skal ikke gå i flyverskjul på grund af en ubegrundet frygt for nye aftaler. Vi skal holde fast i det store billede, men det ændrer naturligvis ikke ved, at vi fortsat i samarbejde med vores mange ligesindede parter i EU skal sikre, at en frihandelsaftale ikke rækker ved helt fundamentale elementer i den danske og europæiske model.

Japan

En anden vigtig begivenhed i det bilaterale spor i 2013 var indledningen af frihandelsforhandlinger med Japan. Der er indtil nu gennemført tre forhandlingsrunder. Den næste runde finder sted her i begyndelsen af 2014. Ligesom forhandlingerne med USA er vi endnu i den indledende fase og ikke nået til egentlige tekstforhandlinger. Den første store milepæl i forhandlingerne er den såkaldte etårsgennemgang, som skal finde sted her i foråret. Etårsgennemgangen er en vurdering af Japans fremskridt med at fjerne en række tekniske handelshindringer. Gennemgangen blev tilføjet EU's forhandlingsdirektiver efter krav fra de lande, som er skeptiske over for Japans reelle vilje til at fjerne tekniske handelshindringer. For EU er det helt centralt, at toldindrømmelser fra EU's side bliver modsvaret af afviklingen af tekniske handelshindringer fra japansk side. Der er tale om en vigtig dansk prioritet med et stort potentiale for dansk erhvervsliv. Forberedelse af forhandlingerne med Japan var derfor også en hovedprioritet under det danske EU-formandskab i 2012. Fra dansk side lægger vi derfor også vægt på at fastholde det pres, som frihandelsforhandlingerne lægger på den japanske regering for at sikre en reel markedsåbning. Men vi har også forståelse for, at den slags ændringer tager tid. Vi kan derfor ikke forvente, at man fra japansk side kan levere på alt inden for kun et år af forhandlingerne.

Canada

Det lykkedes også i 2013 at nå til politisk enighed om en frihandelsaftale mellem EU og Canada. Det er en aftale med gode perspektiver for EU. De afsluttende forhandlinger mellem EU og Canada har i høj grad berørt væsentlige offensive og defensive danske interesser. Vi har derfor også fra dansk side spillet en meget aktiv rolle i de afsluttende forhandlinger. På den ene side har det været vigtigt for os at sikre, at vores landbrug kan leve med det, der blev kompromisset. Ikke mindst på svinekødsområdet, som har udgjort en meget stærk offensiv canadisk interesse. På den anden side er der en betydelig interesse fra ikke mindst den danske lægemiddelindustri i at sikre sig en bedre beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder på det canadiske marked. Her har canadierne omvendt indtaget en mere defensiv tilgang. Den politiske aftale, der er blevet opnået enighed om, tilgodeser begge de danske hensyn. Den endelige aftaletekst udestår fortsat; og den ventes at foreligge inden sommerpausen i år. Herefter udestår så en afsluttende sproglig og juridisk afklaring af aftaleteksten inden godkendelse i Rådet og Europa-Parlamentet. Frihandelsaftalen forventes derfor tidligt at kunne træde i kraft i løbet af 2015.

Kina

2013 markerede også en genstart af relationerne mellem EU og Kina efter nogle års stilstand. Et væsentligt skridt i 2013 var vedtagelsen af forhandlingsdirektiver til Kommissionen for forhandlingerne af en investeringsaftale med Kina. Hensigten er, at aftalen skal sikre øget adgang for investorerne på centrale dele af det kinesiske marked, især offentlige og statslige selskaber. Herudover skal aftalen sikre ens regler for alle EU's investorer i Kina med hensyn til beskyttelse af deres rettigheder, efter at investeringen er foretaget. Forhandlingerne blev lanceret under EU-Kina-topmødet i november og forventes afsluttet i løbet af 2-4 år. En egentlig frihandelsaftale med Kina er ikke aktuel på kortere sigt.

Det var kort om en række af de væsentlige sager på EU's handelspolitiske dagsorden i året, der gik, og som også må forventes at blive definerende for det nye år. Jeg er meget interesseret i at få jeres vurdering af, hvor EU kan og skal bevæge sig hen handelspolitisk i det kommende år. Vi vil selvfølgelig også få lejlighed til at drøfte en række af sagerne i forbindelse med de ordinære forelæggelser. Næste gang vil være forud for udenrigsrådsmødet om handel den 8. maj.

Nikolaj Villumsen kaldte frihandelsaftalen med USA for den største handelspolitiske diskussion i Danmark lige nu. Han påpegede, at den ikke fra begyndelsen havde været så fokuseret på de negative konsekvenser, som ministeren havde nævnt. Faktisk havde diskussionen – indtil EU's forhandlingsmandat blev lækket – drejet sig om billige iPads og lignende, og den tidligere minister på området havde lovet udvalget, at aftalen ikke ville have nogen negative konsekvenser for arbejdstagerrettigheder og forbruger- og miljøstandarder. Men EU's forhandlingsmandat havde givet grund til bekymring. Så sent som dagen før havde udvalget modtaget et brev fra en række danske ngo'er, der ligesom andre ngo'er på begge sider af Atlanten er bekymrede for ISDS-ordningen, der giver investorer vidtrækkende rettigheder til at lægge sag an, hvis et lands lovgivning ændrer sig i en for dem uensigtsmæssig retning, f.eks. hvis landet strammer sin skatte- eller miljølovgivning. Det har man set ske i andre lande som en konsekvens af frihandelsaftaler med USA. Nikolaj Villumsen spurgte derfor ministeren, om han mente, at de løfter, den tidligere minister havde afgivet ved mandatafgivelsen i Europaudvalget, var blevet holdt, det vil sige, om man med de vidtgående investorrettigheder kan være sikker på, at miljølovgivning, lønmodtager- og forbrugerrettigheder ikke vil komme under pres. Han ville gerne vide, hvorfor ministeren ikke delte ngo'ernes bekymring.

Formanden sagde, at ministeren kunne svare overordnet og vende tilbage med detaljerne ved en senere forelæggelse.

Jakob Ellemann-Jensen sagde, at man netop burde diskutere, hvordan man får penge i kassen, frem for hvordan man får dem brugt. Han delte ministerens opfattelse af, at kritikerne af frihandelsaftalen leder efter hår i suppen. Selvfølgelig skal man håndtere udfordringerne, men hovedbudskabet er, at potentialet for vækst og beskæftigelse er stort. Jakob Ellemann-Jensen havde forstået på dele af dagspressen, at det tilstedeværende udvalg ikke har forstået en klap af investorbeskyttelse. Han bad ministeren forklare, hvorfor investorbeskyttelse faktisk er nødvendig.

Per Stig Møller spurgte om, hvorfor der har været nedskæringer i Udenrigsministeriet, som skal stå for den handelspolitik, der er en forudsætning for velfærden. Han spurgte om, hvordan budgettet havde udviklet sig for Eksportrådet og Invest in Denmark de sidste to år, og om ambassaderne var involverede i handelspolitikken. Per Stig Møller ville også gerne vide, hvorfor EU havde valgt at indgå en frihandelsaftale med Colombia og ikke med eksempelvis Peru, hvis økonomiske udvikling havde været større og mere stabil. Han glædede sig over gennembruddet i WTO, som skulle give ca. 20 millioner arbejdspladser på verdensplan, og over, at EU laver regionale aftaler, som man tidligere har gjort med Canada, Korea og Japan. Per Stig Møllers mente, at EU-USA-aftalen også skulle ses i et geostrategisk perspektiv. USA's interesse for Europa er svindende, mente han, og hvis man ser på den demografiske udvikling, vil der være færre og færre amerikanere med rødder i Europa. Derfor må handelspolitikken fastholde den amerikanske interesse for Europa, som både militært og politisk har brug for den amerikansk-europæiske alliance. Det så han som det helt afgørende argument for frihandelsaftalen.

Handels- og europaministeren mente, at Nikolaj Villumsen med sin kommentar om billige iPads ignorerede, hvor meget aftalen kan betyde for beskæftigelsen og for de almindelige danskere, der er hjertet, hjernen og næven i det danske samfund, alle dem, der passer deres ting, sørger for at få ungerne i daginstitution og for, at de har madpakker med, som betaler deres skat og er fodboldtrænere i fritiden. Det er dem, der vil få mere social tryghed og sikkerhed i deres job, og det er dem – og her så han og Nikolaj Villumsen måske forskelligt på sagen – ministeren var i sit politiske virke for. Når deres job sikres, sikrer man også den velstand, der er fundamentet for velfærden, den frie og lige adgang til sundhed, muligheden for ordentlig folkeskole og uddannelse. Derfor handlede det ikke for ministeren om billige iPads, men om at sikre grundlaget for velfærdssamfundet. Man skulle selvfølgelig ikke se stort på bekymringerne, derfor havde han også kontakt med ngo'erne i den såkaldte Beach Club, hvor ngo'erne eksempelvis havde udtrykt bekymring for, hvad frihandelsaftalen kan betyde for udviklingslandene. Det er en relevant bekymring, hvordan man sikrer, at udviklingslandene har den præferenceadgang, som de hidtil har haft. Ministeren mente som Jakob Ellemann-Jensen, at man leder efter hår i suppen. Der er kæmpe perspektiver i aftalen, og bekymringerne bliver taget alvorligt og bliver taget med i forhandlingerne, som endnu ikke er nået til en bestemt formulering af ISDS. Der er mulighed for at få en ny generation af den type aftaler. Forleden havde ministeren hørt en forsker fra Oxford foreslå et system, hvor den, der taber retssagen, skal betale. Det så han som et rimeligt synspunkt, som allerede indgår i forhandlingspositionerne. Den bedste måde at imødegå den ubegrundede nervøsitet over aftalen er at være så åben som mulig og at tage de overvejelser, der er, til efterretning. Hvad angår total åbenhed om forhandlingerne, sagde ministeren, at det er et sympatisk synspunkt, men man ved, at det vil betyde, at de reelle forhandlinger rykker til et andet, lukket rum. Derfor er det rigtigt at holde fast i den nuværende ramme og insistere på så meget åbenhed som muligt inden for den.

Ministeren svarede Per Stig Møller, at der generelt i Udenrigsministeriet er fokus på det økonomiske diplomati, og at der vil blive lavet en eksportstrategi, som forpligter bredt i

Udenrigsministeriet til at have mere fokus på eksport og handel. Hvis man skal sige det kort, er der mindre Europa, mere EU, mere verden, sagde han. Man vil åbne op nogle af de steder, hvor man forventer gode muligheder for dansk erhvervsliv på grund af en efterspørgsel på danske kompetencer eller gode vækstrater.

Ministeren svarede Per Stig Møller, at Colombia var blevet valgt efter erhvervslivets ønske. Ved hjælp af BRIK-midlerne og Grøn Eksport har Eksportrådets budget været stabilt over de seneste par år i modsætning til Udenrigsministeriets budget generelt. Efter omprioriteringer internt i Udenrigsministeriet var det også lykkedes at fastholde budgettallet for Invest in Denmark. Ministeren var enig i Per Stig Møllers bemærkninger om frihandelsaftalens geostrategiske perspektiv. På spørgsmålet om en investor til statstvistbilæggelsesaftale i frihandelsaftalen svarede han, at selv om man har tillid til sine egne retssystemer, er det relevant at have investeringskapitlet med, så andre lande med mindre pålidelige retssystemer ikke fremover vil afvise investeringskapitler i frihandelsaftaler.

Nikolaj Villumsen fandt det vigtigt at diskutere frihandelsaftalens konsekvenser, og påpegede, at det ikke var ham, der havde fundet på at tale om billige iPads, men nok snarere ministerens forgænger. Han nævnte det som et eksempel på, hvordan debatten i Danmark lød, før mandatet blev lækket, og det kom frem, at der var vidtgående investorrettigheder i spil. Han mente, det var trist, at den oplysning ikke kom fra regeringen, men fra en læk. Nikolaj Villumsen bemærkede apropos ministerens bekymring for hr. og fru Jensens fremtid, at frihandelsaftalen også kan have konsekvenser for fødevarer sikkerhed og lønmodtagerrettigheder. Mente Venstre og regeringen ikke, at man bør tage bekymringen over investorrettighederne alvorligt set i lyset af Phillip Morris' sagsanlæg mod Australien og Uruguay og Vattenfalls sagsanlæg mod Tyskland, der ville udfase atomenergien? Når den slags sker for andre lande, kan det også ske for Danmark, mente han. Nikolaj Villumsen spurgte om, hvorfor der skal nedsættes en ny instans til tvistbilæggelse uden for normal juridisk kontrol. Hvad var der i vejen med danske domstole eller EU-Domstolen?

Jakob Ellemann-Jensen bad ministeren bekræfte, at investorbeskyttelse er på tale, fordi man har en interesse i at motivere virksomheder til at investere langsigtet, og at man derfor giver visse garantier for, at man ikke trækker tæppet væk under deres investeringer?

Per Stig Møller bad ministeren bekræfte, at alle de regionale aftaler skal være kompatible med WTO. Han påpegede, at man også har et tvistbilæggelsessystem i WTO og i forbindelse med andre aftaler. F.eks. har man tvistbilæggelse i Haag, hvis man ikke i Kommissionen for Kontinentalsoklens Grænser bliver enige om, at Nordpolen skal være grønlandsk-dansk. Det er helt normalt at have tvistbilæggelsessystemer uafhængigt af lokale og nationale domstole, og desuden vil det gå hurtigere på den måde. Derfor opfordrede han til at arbejde for et fornuftigt tvistbilæggelsessystem.

Handels- og europaministeren glædede sig over Nikolaj Villumsens nyvundne kærlighed til EU-Domstolen og henviste til et tidligere samråd i udvalget om tvistbilæggelses-

spørgsmålet. Som Per Stig Møller sagde, var det ikke noget nyt. I alle Danmarks omkring 40 aftaler med lande uden for EU indgår der en metode til at løse konflikter, og Danmark er aldrig blevet mødt med et sagsanlæg, men Nikolaj Villumsen fik det til at lyde som noget nyt, uprøvet og farligt. Der er isoleret set nok ikke store økonomiske fordele ved at tage ISDS med, og det forekommer måske unødvendigt i en aftale mellem OECD-lande med tillid til hinandens lovgivning og retssystemer. Ministeren bekræftede Jakob Ellemann-Jensen i, at investorbekyttelse handler om at give udenlandske investorer tryghed, fordi man har en interesse i, at andre lande investerer i Danmark. Man holder jævnfør Kommissionens mandat fast i saglige reguleringer af miljø- og forbrugerforhold m.m. Investeringsbeskyttelsen er primært et amerikansk ønske, men der er også et ønske fra Kommissionen og nogle EU-lande om at fortsætte og udstrække den beskyttelse, de har i deres aftaler med USA, til alle 28 medlemslande. Hvis man begynder at pille enkeltelementer som investeringsbeskyttelse ud af aftalen, vil amerikanerne gøre det samme, og det vil svække forhandlingspositionen. Lige nu bør man have en bred tilgang til aftalen, sagde ministeren. Der er grund til at tage bekymringer og bemærkninger fra ngo'er alvorligt og til at arbejde videre ad den vej, der er lagt. Han understregede, at det er svært at bedømme aftalen, fordi den endnu ikke foreligger. Ministeren bekræftede, at aftalen skal være WTO-kompatibel.

Nikolaj Villumsen pointerede, at selv om man kan være uenig i lovgivning på nationalt plan og EU-plan og i afgørelser i de tilhørende retssystemer, har man dog demokratisk indflydelse på dem i modsætning til de tribunaler, som ISDS foreskriver. De meget vidtgående investorerrettigheder handler ikke om, at en investor bliver påført direkte tab, men om forventede indtægter, der udebliver, f.eks. Phillip Morris, da EU strammede sin tobakslovgivning. Virksomheder skal ikke kunne indskrænke demokratiske muligheder for at træffe beslutninger, og man skal ikke kunne få millionbøder for at lovgive, mente Nikolaj Villumsen og henviste til andre landes erfaringer med lignende aftaler. Han spurgte, om Danmark hører til de kritiske røster i Rådet, og om den tidligere ministers løfte om, at standarder inden for miljø, arbejdstager- og forbrugerrettigheder ikke ville blive presset, stadig stod ved magt.

Handels- og europaministeren svarede, at man endnu ikke kunne sige, hvordan de enkelte elementer vil blive, men at både han og den tidligere minister ønsker at bevare retten til at regulere. Det er også en del af Kommissionens forhandlingsmandat. Han var uenig i, at aftalen er udemokratisk; den indgås af demokratier inden for de gængse rammer for forhandling. Ministeren mente, at jo mere international regulering og jo flere fælles metoder for konfliktløsning og fremme af samhandel og interaktion, jo bedre er det for et lille land, som aldrig har glæde af en verdensorden baseret på den stærkes ret, der i dette tilfælde ville være et ureguleret eller et stokastisk reguleret marked. Derfor må man sætte sig ned og forhandle. Han mente, der var historisk belæg for den socialdemokratiske sandhed, at markedet er en god tjener, men en forfærdelig herre. Derfor skal de markeds kræfter, man lever af, reguleres hensigtsmæssigt.

Nikolaj Villumsen spurgte igen om, hvad regeringen siger i Rådets ISDS-diskussioner. Netop fordi markedet er en forfærdelig herre, mente han ikke, at lukkede handelstribunaler skal bestemme dansk lovgivning. Han opfordrede til at lytte til de kritiske røster fra civilsamfundet.

Per Stig Møller påpegede for en god ordens skyld, at et frit reguleret marked ikke er en socialdemokratisk opfindelse. Man kan læse om det hos Adam Smith, der står for en liberal, konservativ opfattelse.

Handels- og europaministeren forsikrede Nikolaj Villumsen om, at regeringen har en god dialog med civilsamfundet om de relevante bekymringer, men at man må forholde sig til aftalen, efterhånden som den tager form, og at handelsaftaler er i Danmarks interesse.

Formanden understregede, at man vil vende tilbage til emnet, når der sker noget i forhandlingerne, og opfordrede til at gemme opfølgende spørgsmål.

Nikolaj Villumsen spurgte, om regeringen ville fremføre det synspunkt, at der ikke må ske forringelser af miljø, arbejdstager- og forbrugerrettigheder.

Handels- og europaministeren svarede, at retten til at regulere var afgørende for regeringen.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3288 (udenrigsanliggender) den 20. januar 2014

Udenrigsministeren forelagde punkterne på rådsmødet om udenrigsanliggender til orientering.

1. Syrien

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3288 – bilag 1 (sammenfatning side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 203 (foreløbigt referat af Europaudvalgets møde 13/12-13)

Udenrigsministeren: Et centralt tema på rådsmødet vil være konflikten i Syrien, herunder bestræbelserne på at få bragt parterne til forhandlingsbordet, destruktionsindsatsen af Syriens kemiske våben og det internationale samfunds indsats for at afhjælpe de store humanitære behov. Rådsmødet afholdes således 2 dage før Genève II-konferencen den 22. januar 2014. Alle detaljer for afholdelsen af konferencen er endnu ikke helt på plads. Eksempelvis afventer vi stadig yderligere diskussioner i den syriske oppositionskoalition om deltagelsen. Oppositionskoalitionen mødes i dag for at gøre sin endelige stilling klar. Hensigten med konferencen er til gengæld klar: Konferencen skal bringe konfliktens parter i dialog med det formål at etablere en forhandlingsproces, der forhåbentlig med tiden vil kunne resultere i politisk løsning baseret på det såkaldte Genèvekommuniké. Danmark er som et af syv EU-lande blevet inviteret til at deltage i Genève II-konferencen. Invitationen til Danmark er en anerkendelse af vores store humanitære bidrag, vores indsats for at styrke den moderate syriske opposition og ikke mindst vores betydelige bidrag til indsatsen for at fjerne og destruere Syriens kemiske våben.

Fra dansk side har vi længe holdt fast i, at kun en politisk løsning kan bringe konflikten til ende, og med Genève II-konferencen tager vi et skridt i den rigtige retning. Men vi må heller ikke gøre os urealistiske forhåbninger til konferencen. Konflikten i Syrien er kompleks, og parterne står langt fra hinanden. Vi kan derfor heller ikke forvente os store resultater på den korte bane. Det vigtige nu er at få startet en proces og eventuelt tage enkelte små tillidsskabende skridt, såsom aftaler om fangeudvekslinger, våbenhvile eller humanitær adgang til belejrede byområder. Det vil vi fra dansk og europæisk side bakke fuldt op om. Det er forventningen, at der på rådsmødet vedtages rådskonklusioner, der utvetydigt bakker op om konferencen. Rådskonklusionerne vil derudover udtrykke støtte til koalitionsdeltagelse i konferencen samt EU's forventning om, at begge parter engagerer sig helhjertet i bestræbelserne på at løse konflikten – også efter den 22. januar. Som vi klart giver udtryk for i rådskonklusionerne, kan konflikten ikke vindes militært – kun politisk. Imens er civilbefolkningen den store taber. Flere end 100.000 har indtil videre mistet livet i konflikten.

Som nævnt deltager Danmark i Genève II-konferencen bl.a. på grund af det betydelige danske bidrag til arbejdet med at destruere Syriens kemiske våben. Udenrigspolitisk Nævn blev i går orienteret om status over denne indsats. Jeg skal her kort nævne, at de første kemiske stoffer blev lastet ombord på det danske transportskib "ARK Futura" i Syrien den 7. januar 2014. Herefter sejlede skibet med eskorte retur til internationalt farvand igen. Det forventes, at der vil blive sejlet frem og tilbage mellem internationalt farvand og Syrien flere gange. Stofferne bliver lastet i den rækkefølge, de ankommer til Latakia. Efter hver last vil transportskibet sejle retur til internationalt farvand, indtil alle aftalte kemiske stoffer er udført. EU valgte i december 2013 at støtte destruktionsaktiviteter, der skal udføres kommercielt, og det byder regeringen naturligvis velkommen. Som vi fra dansk side tidligere har slået fast, så løser destruktionsaktiviteterne af Syriens kemiske våben dog ikke alle konfliktens problemer. Alene de humanitære tal vidner om enorme udfordringer: FN vurderer, at op mod 9,3 millioner mennesker i Syrien har behov for humanitær assistance. Omkring 2,5 millioner syrere er udenfor nødhjælpens rækkevidde. Derudover er 6,5 millioner internt fordrevne.

For 2 dage siden deltog udviklingsministeren i FN's store donorkonference i Kuwait, hvor det internationale samfund samledes for at bidrage til nødhjælpsindsatsen i Syrien og nabolandene i 2014. Her annoncerede han det danske tilsagn om at give yderligere 200 mio. kroner i støtte til den humanitære indsats. Med dette bidrag har Danmark siden 2012 samlet set ydet næsten 675 mio. kroner i humanitær bistand til Syrien og den regionale humanitære indsats. Det er et bidrag, vi kan være meget stolte af. Vi har taget et stort ansvar for at imødekomme de ufattelige og urimelige menneskelige lidelser, krigen i Syrien har medført. Jeg forventer, at der på rådsmødet vil være enighed om at fortsætte den store humanitære indsats, som EU og medlemslandene har ydet indtil videre.

Nikolaj Villumsen sagde, at et af de få lyspunkter, hvad Syrien angik, var destruktionsaktiviteterne af kemiske våben. Han nævnte, at folk i de palæstinensiske flygtningelejre på grund af Assads belejring dør af sult. Det er afgørende at få en våbenhvile og at få humanitær hjælp frem, og han håbede, at fredskonferencen den følgende uge ville medføre forbedringer. Nikolaj Villumsen ville vide, hvad EU har gjort for at lægge pres på Tyrkiet, der tilsyneladende lader ekstremistiske kræfter krydse grænsen til Syrien, hvor de ifølge FN begår overgreb på civile. De vil også på længere sigt undergrave muligheden for fred, og hvis de udenlandske ekstremister ikke vil overholde en våbenhvile, er man lige vidt.

Jakob Ellemann-Jensen fandt Danmarks deltagelse i Syrienkonferencen glimrende, men frygtede, at den ville miste gyldighed, hvis store dele af oppositionen udebliver. Nu havde endnu en gren af oppositionen meldt ud, at de ikke ville deltage. Han spurgte, om man tænker langsigtet på vilkårene i de palæstinensiske flygtningelejre nu, hvor der ikke var udsigt til, at de syriske flygtninge kommer hjem lige med det samme. Laver man strategier for at undgå at tabe en generation på gulvet?

Per Stig Møller havde hørt, at Genèvekonferencen ville blive aflyst, men gik ud fra, at Danmark som medunderskriver af invitationen ville være orienteret. Han spurgte, om ministeren forventede, at en aftale vil føre til noget, hvis islamisterne udebliver og ikke respekterer den. Per Stig Møller mente også, at der er et endnu større perspektiv i, at Tyrkiet lader folk fra jihadgruppen The Islamic State of Iraq and the Levant (ISIL) løbe gennem landet. Kunne man forestille sig, at det var for at sikre, at kurderne ikke får lov at være i fred? Han var enig i regeringens beslutning om at styrke repræsentationen i Arbil, men der er et naboproblem blandt de kurdiske syrere. Så vidt han kunne se, kan ISIL løbe frem og tilbage og forstyrre kurderne.

Udenrigsministeren svarede, at der er grænser for, hvor optimistisk man kan være angående Genève II-konferencen. Hvem der deltager, og hvorvidt parterne har legitimitet til at forhandle og tid til at forberede sig, var stadig uafgjort. Den moderate opposition ville først samme dag beslutte, hvem de ville sende til konferencen. Men man må heller ikke begrave sig i ren pessimisme, for der er ikke andre muligheder end at gå i gang med at forhandle. Den islamiske gruppering NCC havde rigtig nok meldt fra dagens før, men det var bare en enkelt og meget regimevenlig del af oppositionen, det var slet ikke alle islamisterne, der har meldt fra. Der er altid noget teatertorden inden fredskonferencer, hvor parterne forsøger at få så stærk en position som muligt, som det også afspejler sig i de intensiverede kampe i Syrien. Ministeren troede ikke, at konferencen ville blive aflyst. Han troede, man ville få relevante parter til at komme, der var meget taktik i udmeldingerne.

Ministeren bekræftede, at der er problemer ved den tyrkiske grænse. Det var en interessant betragtning, at det kan have en forbindelse til Tyrkiets specielle forhold til kurderne, mente han. Ministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at der sandsynligvis bliver tabt en generation af syriske flygtninge. Verdenssamfundet må tage sig sammen og udarbejde en strategi for langsigtet støtte. Et af problemerne er, at man ikke kan komme ind i Syrien og hjælpe. Den humanitære situation ville være en del af Genèvekonferencen. Syrienkonflikten er virkelig mange ting, herunder kampen mellem sunnier og shiitter. Man kan diskutere, om det ligefrem er den centrale konflikt, men krigen er en stedfortræderkrig mellem de to grupper. På den måde har Iran en enorm virkning på konflikten, og skal derfor inddrages i Genève II-konferencen, hvilket man fra dansk side har argumenteret for.

Nikolaj Villumsen så grund til al mulig pessimisme og glædede sig over, at ministeren, efter at regeringen i en periode var gået ind for bombardementer, havde understreget, at der kun findes en politisk løsning. Han gav Per Stig Møller ret i, at det kurdiske spørgsmål spiller en rolle for Tyrkiet. Det forlyder, at nogle af de ekstremister, der får lov at krydse grænsen, angriber civile i de kurdisk kontrollerede områder. Det forlyder også, at Tyrkiet ikke lader mad og medicin komme igennem landet til Syrien. Nikolaj Villumsen påpegede, at Iran og Saudiarabien også spiller en rolle i krigen. Det er paradoksalt, at en vestlig allieret som Saudiarabien kan være så dygtig til at sikre, at kvinderne i landet ikke kører bil, men så dårlig til at kontrollere, at der ikke bliver overført penge fra landet til al-Qaeda. Den prioritering opfordrede han regeringen til at stille spørgsmål til.

Udenrigsministeren roste Nikolaj Villumsens elegante bemærkning om Saudi-Arabien. Den ville han selv bruge ved lejlighed.

2. Mellemøsten

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3288 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 203 (foreløbigt referat af Europaudvalgets møde 13/12-13)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Per Stig Møller spurgte til situationen i den irakiske Ashraflejr. Ville han tage det op?

Udenrigsministeren sagde, at lejren har været et problem i mange år, og at han ville sende en skriftlig redegørelse for regeringens vurdering af situationen.

3. Iransanktioner

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3288 – bilag 1 (sammenfatning side 7)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 203 (foreløbigt referat af Europaudvalgets møde 13/12-13)

Udenrigsministeren: På rådsmødet forventes udenrigsrepræsentanten at redegøre for ikrafttrædelsen af den midlertidige aftale mellem E3+3 om Irans atomprogram og at orientere om de næste skridt mod indgåelsen af en endelig aftale. På rådsmødet den 16. december sidste år blev der vedtaget rådskonklusioner, som hilser den positive udvikling i atomforhandlingerne velkommen, og som støtter den midlertidige aftale mellem E3+3 og Iran om Irans atomprogram. Jeg vil gerne bekræfte, at vi fra dansk side støtter op om aftalen, der overordnet skal sikre, at Iran ikke fortsætter udviklingen af et militært atomprogram. Som del af aftalen suspenderes enkelte delelementer af USA og EU's sanktioner, mens selve sanktionsregimet opretholdes.

Fra dansk side lægger vi vægt på IAEA's rolle i forhold til at bekræfte, at der sker reel efterlevelse fra iransk side. Aftalen omfatter endvidere etablering af en fælles kommission. Den skal overvåge implementeringen og dermed sikre den gensidige overholdelse af aftalen. I EU er man i færd med at udarbejde de relevante retsakter, der skal suspendere EU's sanktioner inden for de anførte områder. Der arbejdes på vedtagelsen af en rådsbeslutning og en rådsforordning. Overordnet vil fokus være på:

- suspendering af sanktioner vedrørende forsikring og transport, der knytter sig til det tilladte salg af iransk råolie
- suspendering af sanktioner vedrørende eksport af iranske petrokemiske produkter og relaterede serviceydelser som transport og forsikring
- en mindre justering af det iranske olieministeriums adgang til brug af indefrosne midler
- suspendering af sanktioner vedrørende handel med guld og ædelmetaller og hertil relaterede serviceydelser som transport og forsikring
- en vis adgang til leasing af fartøjer m.v. til transport af olie og petrokemiske produkter
- EU's beløbsgrænse for hvornår, der skal indhentes tilladelse til pengeoverførsler relateret til handel bl.a. med fødevarer, medicin og landbrugsprodukter, hæves til det dobbelte. Den relevante myndighed skal dog stadig adviseres, hvis transaktionen er over 10.000 euro.

Suspenderingen af disse sanktioner vil træde i kraft den 20. januar, når IAEA har bekræftet, at de nødvendige betingelser er opfyldt fra iransk side, og at dette bakkes op af udenrigsrepræsentanten. Der er i udgangspunktet tale om en aftale af 6 måneders varighed, der skal lede frem til en endelig, omfattende aftale, som man vil søge at færdigforhandle og implementere inden for et år. Efter fuld og tilfredsstillende implementering af den endelige aftale vil det iranske atomprogram overgå til at blive behandlet på lige fod med andre ikkeatommagter under ikke-spredningstraktaten (NPT). Fra dansk side støtter vi ved-

tagelsen af retsakterne, når de nødvendige betingelser er opfyldt fra iransk side. Indgåelse og ikrafttrædelse af den midlertidige aftale er et vigtigt gennembrud, men regeringen fastholder vigtigheden af, at Iran fortsat bedømmes ud fra de konkrete handlinger og resultater.

Nikolaj Villumsen mente, at Iranaftalen var ekstremt meget bedre end en krig. Men inden for den seneste tid er 40 oppositionspolitikere blevet slået ihjel, og de menneskerettighedskrænkelser bør kritiseres af EU og regeringen.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte om, hvad suspensionen af en række sanktioner vil betyde for samhandelen med Iran.

Per Stig Møller var ikke sikker på, at man kunne stole på Iran, men mente ikke, der var andet gøre end at prøve det.

Udenrigsministeren havde begrænset tillid til, at Iranaftalen ville have virkning på handelspolitikken. Sanktionslempelserne omfatter kun ca. 5 pct. af de samlede sanktioner. Efter ½ år ser man på det, og man kan håbe, Iran vil opføre sig så pænt, at man kan lempe yderligere, men hvis de ikke overholder aftalen, bliver sanktionerne indført igen. Han gav Nikolaj Villumsen ret i, at menneskerettighedssituationen i Iran er den samme med den nye præsident, det påpeger regeringen hele tiden. Men der er sket en opblødning i Irans forhold til omverdenen og regionen.

4. Afghanistan

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3288 – bilag 1 (sammenfatning side 10)

Udvalgsrådsreferat:

EUU alm. del (12) – bilag 491 (side 1490, senest behandlet i EEU 21/6-13)

Udenrigsministeren: 2014 bliver et vigtigt overgangsår. Dels skal der vælges en ny præsident, dels vil de afghanske sikkerhedsstyrker overtage sikkerhedsansvaret, og NATO's rolle vil efter 2014 være begrænset til uddannelse, støtte og rådgivning. Ud over den aktuelle politiske situation forventes hovedfokus for rådsdrøftelsen at blive forventningerne til en ny EU-strategi for Afghanistan 2014-2016.

Fra dansk side hilser vi en sådan drøftelse velkommen og lægger vægt på, at EU – som del af en fortsat stærk international udviklingsindsats i Afghanistan i de kommende år – bevarer et robust, samtænkt og langsigtet engagement i Afghanistan. Derfor er vi også tilfredse med, at udenrigsrepræsentant Catherine Ashton i 2013 valgte en dansker som EU-ambassadør i Afghanistan. I strategien er det en dansk prioritet, at EU har fokus på indsatsen for menneskerettigheder, politi og retsvæsen, dvs. civil sikkerhed. Det er særlig vigtigt, nu, hvor Afghanistan selv overtager ansvaret for landets sikkerhed. En dansk prioritet har også været, at der skal sikres økonomi og kapacitet på lokalt niveau i Afghanistans provinser og distrikter til at levere de basale serviceydelser, som befolkningen har behov for. Det er helt nødvendigt, hvis afghanerne skal kunne konsolidere de skrøbelige fremskridt, der er opnået hidtil, også med vores støtte.

Nikolaj Villumsen nævnte, at NATO's generalsekretær, Anders Fogh Rasmussen, havde udtalt et ønske om at lade NATO blive i Afghanistan et par år endnu. Men hvor længe skal man med store omkostninger forsøge at nedkæmpe Taleban? Han håbede, at regeringen ville presse på for at få en fredsaftale i stedet.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om de andre medlemslande stadig fokuserer på Afghanistan.

Udenrigsministeren mente, at Nikolaj Villumsens analyse af situationen i Afghanistan var forkert. Det er ikke krigen, men genopbygningen, der bruges penge på, jævnfør den danske Afghanistanstrategi, der også reflekteres i den EU-strategi, som skulle diskuteres på mødet, og som ministeren støttede. Danmark bliver i Afghanistan så længe, som den nuværende plan tilsiger det.

Nikolaj Villumsen sagde, at det var godt, hvis Danmarks indsats i Afghanistan efter 2014 kun drejede sig om humanitær genopbygning. Han henviste til en diskussion om, hvad aftalen mellem USA og Kasaregeringen ender med at gå ud på. Han havde forstået på NATO's generalsekretær, at andre lande kan have tropper i Afghanistan, og håbede ikke, at Danmark var blandt dem.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om de øvrige EU-landes fokus på Afghanistan er lige så stort som det danske.

Udenrigsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at der ifølge Afghanistanstrategien stadig er et begrænset antal militærstyrker, og at der skal uddannes afghanske sikkerhedsstyrker, som på sigt skal varetage sikkerheden. Det vedrørte ikke mandagens rådsmøde. Danmark har større fokus på Afghanistan end de fleste medlemslande efter at have brugt mange ressourcer her. Storbritannien og Tyskland er fortsat engagerede.

5. Forberedelse af EU-Rusland topmøde

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3288 – bilag 1 (sammenotat side 12)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Jakob Ellemann-Jensen nævnte, at det ukrainske parlament ifølge Financial Times dagen før havde vedtaget love, der skulle forhindre demonstrationerne i landet, bl.a. et kørselsforbud for biler med flere end fem passagerer og fængselsstraf på op til 10 år for blokering af offentlige bygninger. Det var en voldsom skærpelse af straffene for at protestere mod et åbenlyst urimeligt regime. Hvordan ville regeringen reagere, og hvad forventede ministeren at der ville blive sagt om sagen på mødet? Jakob Ellemann-Jensen forventede, at ministeren ville bringe det på bane, hvis ingen andre gjorde det.

Per Stig Møller konstaterede, at den ukrainske præsident, Viktor Janukovitj, blæser på EU. Han opfordrede til at drøfte det på EU-Ruslandstopmødet for at markere, at man har lagt mærke til forværringerne. Han spurgte om, hvorvidt der vil blive forberedt en – efter hans mening tiltrængt – europæisk position på området til topmødet.

Udenrigsministeren svarede Per Stig Møller, at der endnu ikke var en dagsorden for Ruslandstopmødet. Han kendte ikke til de love, Jakob Ellemann-Jensen havde nævnt, men fordi Danmark og en række lande er optaget af situationen i Ukraine, forventede han, at den ville blive drøftet på topmødet. Man har hele tiden påpeget over for Janukovitj, at menneskerettighedssituationen i Ukraine skal forbedres. Styrets fremfærd over for demonstranterne skal kritiseres, men samtidig skal der være en dør åben til EU. Han gav Per Stig Møller ret i, at Janukovitj nok ikke er til sinds at nærme sig EU lige nu. Derfor må der findes et perspektiv for den store del af den ukrainske befolkning, der ønsker noget andet end det, Janukovitj og Putin har at byde på. Man har hele tiden protesteret over krænkelserne i Ukraine. Han forventede, at der på topmødet ville blive fokuseret på det overordnede strategiske samarbejde mellem EU og Rusland, herunder økonomiske og politiske relationer, menneskerettighedsspørgsmål og genoptagelse af forhandlingerne om en ny EU-Ruslands-samarbejdsaftale. Der er enighed om, at dette samarbejde skal viderebearbejdes, det er i alles interesse. Diskussionen på sidste rådsmøde med den russiske udenrigsminister, Sergej Lavrov, havde været karsk, men sådan mente ministeren også det burde være.

Jakob Ellemann-Jensen var enig i, at døren til Ukraine skal holdes åben, når nu landets befolkning ligefrem står og flager med store EU-flag. Han foreslog, at man lavede stipendier til ukrainske studerende og indrejseforbud for regimet. Ville ministeren tage det op?

Udenrigsministeren mente, at man måske ikke har gjort nok i Ukraine på civilsamfunds-niveau. Han fandt Jakob Ellemann-Jensens idé om stipendier rigtig god. Der skulle være fokus på at arbejde på forskellige niveauer, ligesom man har naboskabsprogrammer.

Per Stig Møller opfordrede til, at Danmarks dygtige Udenrigsministerium, der ofte har taget strategiske initiativer, begynder at lægge op til soft power-programmer over for Ukraine.

Udenrigsministeren takkede for de konstruktive forslag.

6. Egypten

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3288 – bilag 2 (supplerende samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 224, senest behandlet i EUU 15/11-13)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Per Stig Møller spurgte om, hvad EU vil gøre, når Egypten har stemt om forfatningen. Han gik ud fra, at der allerede var formuleret en erklæring, og han ville gerne kende linjen.

Udenrigsministeren sagde, at der ikke ville blive fremlagt en udtalelse om Egypten, men det ville sandsynligvis blive taget op. Han havde taget situationen op i Udenrigspolitisk Nævn dagen før og mente, at den dårligt kan gøres op i sort og hvidt. Regimet er i gang med en demokratiseringsproces med en ganske vist mangelfuld og problematisk forfatning, der udelukker visse grupperinger, men det er stadig et fremskridt i forhold til tidligere. Selvfølgelig skal det kritiseres, at den udelukker Det Muslimske Broderskab, men det er også vigtigt, at man ikke støder Egypten fra sig. Derfor genoptager man nu den økonomiske bistand til den egyptiske stat, der sidste år blev droppet i protest mod en hændelse ved en demonstration. Det har der været meget negative reaktioner på i Egypten. Der er bred opbakning bag den beslutning. Man nærmer sig landet forsigtigt, og velvidende at der stadig er store problemer.

Nikolaj Villumsen påpegede, at militæret sidder tungt på magten i Egypten. Hvis man vil tages seriøst som fortalere for demokrati og menneskerettigheder, må man også være det i forhold til Egypten. Derfor så han kritisk på genoptagelsen af støtten.

Udenrigsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at Egyptens forfatning er mangelfuld, men nok den mest demokratiske, landet har haft. Den giver flere rettigheder til kvinder, men er ikke god nok. Det er f.eks. ikke acceptabelt, at broderskabet udelukkes. Debatten i Egypten er meget polariseret, og regimet mener, at broderskabet var ved at kortslette demokratiet, da de havde magten. Parterne gør meget for at udelukke hinanden. Ministeren påpegede, at en revolution som det arabiske forår aldrig forløber lineært, der er altid tilbageskridt. Det gjorde den russiske revolution heller ikke, som Nikolaj Villumsen nok vidste. Han anså alligevel samlet set det arabiske forår for et fremskridt. Man genoptager støtten for at genoptage kontakten med de egyptiske myndigheder, netop så man kan kritisere dem for udelukkelsen af det muslimske broderskab, den mulighed er vigtig.

Per Stig Møller var enig i, at der var sket fremskridt i Egypten, især for kvinderne, og de fremskridt skal myndighederne hænges op på. Han håbede, Det Danske Kulturinstitut i Kairo kommer til at fungere igen. Han påpegede, at der var en udløbsdato for militærets særstilling. Da det var forbudt at stemme nej til forfatningen, var det ikke til at vurdere

14. Europaudvalgsmøde 17/1 2014

opbakningen bag den. Det Muslimske Broderskab havde opfordret til ikke at stemme, og det råd havde kun 2 pct. fulgt, det mente Per Stig Møller var en urealistisk lav andel af befolkningen.

7. Den Centralafrikanske republik (CAR)

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3288 – bilag 2 (supplerende samlenotat side 4)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 203 (foreløbigt referat af Europaudvalgets møde 13/12-13)

Udenrigsministeren: Som afsluttende bemærkning skal jeg kort nævne, at Rådet på mandag forventes at give sin tilslutning til en militær CSDP-operation i Den Central Afrikanske Republik. Danmark kan som bekendt ikke deltage på grund af af forsvarsforbeholdet i operationen.

Nikolaj Villumsen spurgte om, hvad perspektiverne var for at få en FN-styrke udsendt til Den Centralafrikanske Republik. Indtil videre er der bare franske styrker og CSDP-styrker i landet.

Udenrigsministeren svarede, at det mest har været Frankrig, der engagerede sig i Den Centralafrikanske Republik, og som har appelleret til, at Europa spiller en rolle. FN er opmærksom på situationen, og der arbejdes for at styrke FN's rolle i konflikten.

Nikolaj Villumsen sagde, at der ikke var tvivl om, at Frankrig har været meget til stede i Den Centralafrikanske Republik, og han så gerne flere FN-styrker i landet.

Udenrigsministeren bekræftede, at FN bør spille en rolle i Den Centralafrikanske Republik.

8. Sydsudan

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3288 – bilag 2 (supplerende samlenotat side 6)

Udenrigsministeren: Rådet forventes at drøfte den bekymrende situation i Sydsudan. Væbnede kampe brød ud i Juba i midten af december mellem grupper, som henholdsvis er loyale mod præsident Kiir og den tidligere vicepræsident Machar, og bredte sig hurtigt til en række andre områder i landet. Et stort antal mennesker er på flugt fra kampene, FN vurderer, at tallet har passeret 400.000. Der er lagt et betydeligt pres på Kiir og Machar fra regionen og det internationale samfund for at få en øjeblikkelig våbenhvile og for at få en fredsftale på plads. FN's Sikkerhedsråd har vedtaget en udtalelse om krisen i Sydsudan, der opfordrer alle parter til at stoppe kamphandlingerne, beskytte civilbefolkningen, garantere humanitær adgang og sikre den økonomiske infrastruktur, herunder olieanlæg og sikkerheden for de ansatte. Der kræves øjeblikkeligt ophør af alle menneskerettighedsovertrædelser, og det understreges, at de ansvarlige vil blive draget til ansvar. Sikkerhedsrådet fraråder på det stærkeste en ekstern indgriben, da det vil kunne forværre de militære og politiske spændinger.

På trods af massivt internationalt pres sker der desværre kun få fremskridt i forhandlingerne, der anføres af regionens samarbejdsorganisation, IGAD. Kiirs fængsling af 11 politikere i dagene efter udbruddet af vold i Juba har fra første færd været en massiv knast i krisen. Man vurderer, at løsladelsen af oppositionspolitikere er nødvendig for at give oppositionens forhandlingsteam tyngde og mandat. Kiir har dog indtil videre nægtet at løslade de politiske modstandere. Machar tøver med at acceptere en våbenhvileaftale uden samtidig frigivelse af de fængslede oppositionspolitikere. FN's Sikkerhedsråd har opfordret Machar til at undlade at opstille betingelser for våbenhvilen, mens Kiir henstilles til at løslade de fængslede oppositionspolitikere. Imens man søger en forhandlet løsning, fortsætter kampene, og tilliden mellem de to ledere synes at kunne ligge på et meget lille sted. Det er dog stadig forhåbningen, at IGAD kan forhandle en våbenhvile på plads inden for de næste dage. Dens værdi og effekt på sigt vil afhænge af flere ting, men først og fremmest en håndtering af de fængslede, som vil stille Machar tilfreds.

EU's særlige repræsentant for Afrikas Horn er aktiv i fredsforhandlingerne. Fra dansk side bakkes der op om EU's linje, der bl.a. understreger vigtigheden af at forblive politisk engageret og fastholde støtten til aktører involveret i fredsforhandlingerne, herunder særlig IGAD og trojkaen bestående af USA, Storbritannien og Norge. På det kommende rådsmøde vil der blive vedtaget rådskonklusioner om situationen i Sydsudan, som overordnet set vil fokusere på at opfordre parterne til at forhandle en våbenhvile på plads, at bakke op om IGAD's mæglingsindsats og at udtrykke bekymring for den humanitære situation og menneskerettighedssituationen.

Danmark har et bredt og betydeligt engagement i Sydsudan, der omfatter udviklingsbistand, freds- og stabiliseringstiltag, humanitær assistance og udstationering af dansk militært og civilt personel til bl.a. FN og EU.

14. Europaudvalgsmøde 17/1 2014

Det danske udviklingssamarbejde med Sydsudan udgør 305 mio. kr. i perioden 2011-2015. Fokus er rettet mod to hovedområder: opbygningen af statens kapacitet og befolkningens sikkerhed. Den humanitære støtte beløb sig i 2013 til mere end 150 mio. kr.

9. Eventuelt

10. Siden sidst

FO Punkt 3. Forslag til en gebyrforordning

KOM (2013) 0472

KOM (2013) 0472 – bilag 2 (aktuelt notat)

Ministeren for sundhed og forebyggelse: Baggrunden for det forslag, som jeg fremlægger i dag, er den nye EU-lovgivning om lægemiddelovervågning fra 2010 og 2012. Reglerne fra 2010 er delvis gennemført i dansk ret, og reglerne fra 2012 er ved at blive det med lovforslag L 94, som jeg fremsatte i december 2013. Med reglerne styrkes overvågningen af lægemidler i EU. Det sker først og fremmest ved et øget samarbejde mellem Det Europæiske Lægemiddelagentur, EMA, og eksperter i medlemslandene. Helt overordnet handler det om at sikre, at de lægemidler, der bliver brugt, lever op til kravene om sikkerhed, effekt og færrest mulige bivirkninger. Forslaget i dag til en ny gebyrforordning fastsætter regler for finansieringen af det samarbejde, som skal ske via gebyrer fra lægemiddelindustrien. Den nye overvågning kan først praktiseres fuldt ud i hele EU, når agenturet har fået midler til at finansiere sine opgaver. Især mangler agenturet penge til at etablere de it-løsninger, som er en forudsætning for den fælles overvågning. Jeg forelægger forslaget med henblik på forhandlingsoplæg.

Forhandlingerne er gået godt, og der er nu ved at være enighed om et samlet kompromisforslag på arbejdsgruppeniveau. Jeg forventer, at den første drøftelse med Parlamentet om en samlet løsning kan finde sted allerede den 23. januar. Jeg synes, at Danmark sammen med de andre lande er nået frem til en afbalanceret gebyrstruktur. Som grundidé indgår især tre hensyn i modellen: For det første tager man hensyn til at opnå det gebyrniveau, der samlet forventes at blive behov for til varetagelse af opgaverne, så der hverken opkræves for meget eller for lidt. For det andet tager man hensyn til virksomhederne, på den måde at gebyrstørrelserne er tilpasset de forskellige virksomheder og lægemiddeltypen. Mikrovirksomheder fritages helt for gebyrer, små og mellemstore virksomheder får en samlet rabat på alle gebyrer. Det flugter med EU's generelle politik om at tage hensyn til de små og mellemstore virksomheder. Samtidig fritages eller lettes nogle lægemidler med lav risikoprofil. Blandt andet fritages plantelægemidler for gebyr, og kopi-lægemidler får rabat. For det tredje tages der hensyn til den betaling, som eksperterne i medlemslandene skal have for deres arbejde. Vederlagene fastsættes under hensyntagen til den gennemsnitlige arbejdsbyrde for eksperterne.

På spørgsmålet om delegationsbeføjelser til Kommissionen foreligger også en tilfredsstillende løsning. Efter kompromisforslaget skal gebyrstørrelser kunne ændres ved delegerede retsakter, men ikke sådan at gebyrerne bare kan hæves eller sænkes, når Kommissionen finder grundlag for det. Gebyrerne vil kunne justeres i overensstemmelse med inflationen. Merudgifterne til de nye gebyrer vil i sagens natur blive højest for de lægemiddelvirksomheder, der ikke fritages for gebyr eller får rabat. Men udgifterne må sammenholdes med, at alle virksomheder generelt forventes at få administrative besparelser ved den nye overvågning, når den er fuldt udbygget om få år. Bl.a. skal mange sikkerhedsopdateringer – det vil sige de opdateringer, som virksomheder er forpligtede til at lave for deres lægemiddel – fremover kun afleveres og vurderes via agenturet. Virksomhederne skal ikke som i dag udarbejde en opdateringsrapport til myndigheden i hvert

land, hvor deres lægemiddel markedsføres. For Sundhedsstyrelsen må der forventes at komme begrænsede merudgifter til det nye samarbejde om overvågningen. Den nye styrelse skal bl.a. deltage i arbejdet i EU-udvalgene og i eventuelle rapportørogaver. De merudgifter for lægemiddelvirksomheder og myndigheder, som følger af den styrkede lægemiddelovervågning skal ses i forhold til, at en styrket overvågning vil være til gavn for alle aktører. Den styrkede overvågning og dermed mere sikre lægemidler kan gavne patientbehandlingen og forebygge lægemiddelskader. Dermed kan det også være med til at begrænse de offentlige udgifter til sundhedssektoren.

FO Som sagt er vi nået langt i drøftelserne om gebyrforslaget. Parlamentets Udvalg for Miljø, Folkesundhed og Fødevarer har vedtaget sin betænkning om forslaget den 17. december 2013. Udvalgets holdning ligger tæt på Rådets på alle væsentlige punkter. Jeg indstiller derfor, at Danmark tilslutter sig forordningsforslaget, idet vi fra dansk side under forhandlingerne lægger vægt på, at gebyrerne fastsættes ud fra et samlet beregningsgrundlag, som sikrer det gebyrniveau, der er nødvendigt, for at reglerne om lægemiddelovervågning kan efterleves. Samtidig sikrer man, at den samlede gebyropkrævning som udgangspunkt svarer til EMA's og medlemslandenes udgifter ved overvågningsarbejdet, så der hverken opkræves for lidt eller for meget. Vi lægger vægt på, at der indføres en sammenhængende gebyrstuktur med balance mellem indtægter og udgifter. Det vil sige, at gebyrstørrelser og vederlag til rapportører og medrapportører fastsættes under hensyntagen til omfanget af gebyrfritagelser og -nedsættelser. Vi lægger vægt på, at Kommissionens kompetence til at ændre gebyrstørrelserne ved delegerede retsakter begrænses til en adgang til at justere gebyrerne svarende til inflationen. Vi arbejder for at proceduregebyrerne og det faste gebyr til EMA fastsættes på grundlag af veldefinerede kriterier, herunder at EMA's aktiviteter med litteraturovervågning præciseres nærmere. Vi arbejder for en fast fordelingsnøgle af betalingen til henholdsvis EMA, rapportør og eventuelle medrapportører, som fastsættes under hensyntagen til opgavernes art og omfang. Det er min klare forventning, at det græske formandskab i de kommende drøftelser med Parlamentet kan opnå løsninger, som Danmark kan tilslutte sig.

Jakob Ellemann-Jensen var overvejende positiv over for forslaget. Han delte mange af regeringens overvejelser, herunder bekymringen over den delegerede retsakt. Ville regeringen lægge afgørende vægt på den? Ifølge samløbet er Danmark ikke alene med den, så der kan muligvis komme et tilfredsstillende kompromisforslag. Han påpegede, at industrien nu bidrager med finansiering, mens Sundhedsstyrelsen bidrager med kompetencerne. Hvis finansieringen forsvinder, påvirker det kompetenceniveauet, og så kan industriens opbakning være sparsom. Jakob Ellemann-Jensen bad om et skøn over de økonomiske konsekvenser, selv om meget endnu var uafklaret.

Nikolaj Villumsen syntes, at grundtanken – at lægemiddelindustrien finansierer en uafhængig kontrol af dens egne produkter – var fornuftig. Han fandt den nationale kontrol vigtig og spurgte derfor, hvordan regeringen vil sikre, at der er ressourcer til den. Nikolaj Villumsen bad ministeren kommentere Europa-Parlamentets kritik af Det Europæiske Lægemiddelagentur i 2011 for mangelfuld håndtering af interessekonflikter. Han mente også, at den delegerede retsakt burde udgå.

Pia Adelsteen delte bekymringen over den delegerede retsakt og kunne acceptere, at regeringen vil lægge vægt på, at den udgår. Som hun forstod det, må Sundhedsstyrelsens og EU-agenturets overvågninger ikke overlape hinanden. Hun var bekymret for, om kontrollen på EU-niveau er af samme kvalitet som den nationale.

Formanden meddelte, at Liberal Alliance siger nej til forhandlingsoplægget, fordi partiet mener, at den foreslåede proces virker unødvendigt bureaukratisk; fordi partiet ikke mener, at EU skal have ret til at opkræve gebyrer; og fordi Liberal Alliance mener, det er en dårlig fremgangsmåde for EU at vedtage flere opgaver på et område, før der er fundet finansiering, og at den i givet fald må findes inden for EU's nuværende budget.

Ministeren for sundhed og forebyggelse svarede Jakob Ellemann-Jensen og Pia Adelsteen, at det var rigtigt forstået angående de delegerede retsakter: Det ser ud til at lykkes, at gebyrernes størrelse fastsættes efter Kommissionens forgodtbefindende, men begrænser sig til inflationskorrektur. Hun svarede Jakob Ellemann-Jensen, at de økonomiske konsekvenser f.eks. var en besparelse for virksomhederne og for staten, når virksomhederne skal orientere sig hos færre myndigheder. Set i makroperspektivet er der også gevinster for sundhedsvæsenet og samfundet, hvis man gennem hurtigere videndeling om bivirkninger giver større patientsikkerhed og færre komplikationer. Det er svært at sætte kroner og ører på, før man kender opgavernes omfang og ved, hvor ofte Sundhedsstyrelsen vil have en rapportørrolle, som den får betaling for. Regeringen vil holde øje med, at Sundhedsstyrelsen har de fornødne ressourcer, så kvaliteten ikke sænkes. Regelændringerne fra 2010 og 2012 skal ud at virke, ved at man f.eks. får et fælles overvågningssystem. Med et større datagrundlag finder man hurtigere ud af, hvilke virkninger et lægemiddel har. I Sundhedsudvalget har man diskuteret, hvor vigtigt et hurtigt greb om bivirkningerne er. En fælles overvågningsdatabase om bivirkninger giver mening, uanset om man elsker EU. EMA's litteraturovervågning giver også god mening, der er ingen grund til at lave dobbeltarbejde. Ministeren svarede Nikolaj Villumsen, at Europa-Parlamentets kritik i 2009, hvor man i første omgang ikke ville godkende EMA's budget, endte med, at EMA ændrede en række ting, hvorefter budgettet blev godkendt. Kritikken gik bl.a. på, om man kunne redegøre ordentligt for udgifterne, og på nogle mulige habilitetsproblemer. Der er blevet ændret i arbejdsgangene flere gange siden for at skabe klarhed, og hende bekendt var EMA's budget blevet godkendt siden. Det bekræfter, at systemet virker, når Europa-Parlamentet kritiserer, og EMA retter op og forbedrer sit system.

Jakob Ellemann-Jensen mente, der var mange glimrende elementer i forslaget, og forstod, at det var svært at redegøre for de økonomiske konsekvenser. Men det var også svært for ham at give mandat uden at vide, hvilke af de nuværende gebyrindtægter Sundhedsstyrelsen forventeligt kommer til at miste.

Pia Adelsteen var bekymret for, om gebyrerne ville fungere som en indtægtskilde. Når erhvervet selv betaler for omkostninger i forbindelse med godkendelse, plejer staten ikke at tjene på det, det skal gå i nul. Er det også hensigten her? I så fald behøver gebyrerne

jo ikke nødvendigvis at stige, hvis omkostningerne bliver holdt nede. Dansk Folkeparti støttede forhandlingsoplægget.

Nikolaj Villumsen spurgte, om regeringen, hvis Sundhedsstyrelsen på baggrund af ændringerne kommer til at mangle penge til at udføre sine opgaver, vil stille de nødvendige ressourcer til rådighed.

NOT **Ministeren for sundhed og forebyggelse** ville sende en oversigt over EU-proceduren for overvågningsopgaver. Hun bekræftede Pia Adelsteen i, at det skal gå i nul, det er et grundprincip, hun var enig i. Periodiske sikkerhedsopdateringer sendes f.eks. til EMA og ikke til hvert lands nationale myndighed. Det er en af de konkrete opgaver, Sundhedsstyrelsen mister, og som den derfor heller ikke skal have et gebyr for at løse. Der vil ske nogle justeringer, men hvis Sundhedsstyrelsen kommer til at mangle ressourcer til at opretholde den nødvendige kvalitet i lægemiddelovervågningen, vil regeringen sørge for, at de tilføres. Sundhedsstyrelsens opgaver ændrer sig, og pengene følger opgaverne, svarede hun Nikolaj Villumsen.

Jakob Ellemann-Jensen var glad for at høre, at ministeren ville sørge for, at Sundhedsstyrelsen fortsat har de nødvendige ressourcer, og meddelte, at Venstre støtter forhandlingsoplægget.

Nikolaj Villumsen sagde, at Enhedslisten også støttede forhandlingsoplægget, fordi ministeren forsikrede om, at Sundhedsstyrelsen får de fornødne ressourcer. Han var også glad for at få fjernet den delegerede retsakt og anerkendte, at der er sket forbedringer i EMA.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod forhandlingsoplægget, idet kun Liberal Alliance havde ytret sig imod det.